

Javaslat a
Békás című könyv
Békási Települési Értéktárba történő felvételéhez

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó neve: Békás Község Önkormányzata
2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:
Név: Farkasné Csendes Tímea
Levelezési cím: 8515 Békás Rákóczi u.57.
Telefonszám: 30-326-4687
E-mail cím: onkormanyzatbekas@gmail.com

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése
Békás című könyv
2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása
kulturális örökség
3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye
Békás, Rákóczi utca 17. Önkormányzati Hivatal
4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezi
települési
5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

A könyv 2017 május 20-án a falu 650 éves évfordulójára készült. Írta Molnár Kálmán nyugalmazott iskolaigazgató. A könyv bemutatja a falu múltját, jelenét, az itt élt embereket újságcikkek-fotók-aneikdoták tükrében. Valamint egy fotóalbumot is tartalmaz a kötet.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

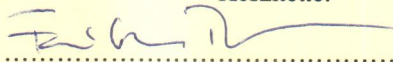
Békásról és múltjáról még nem készült ilyen összefoglaló kötet, amely megismertetheti velünk a múltat, régmúltat. A könyv alapján megismerjük a falut, ahol élünk. Átfogó képet nyújt a község földrajzi adottságairól, történetéről, történelméről, a régóta itt élt emberek mindennapi életéről.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális dokumentációja
 2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
- A javaslatához csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó

Készítette:

Békás Község Önkormányzata nevében
Farkasné Csendes Tímea

Békás Község Értéktár Bizottsága Tagjainak

Békás Község Önkormányzatának

Tisztelt Értéktár Bizottság!

Megkeresésük alapján az alábbi javaslatot teszem:

Meleg szívvel, helyismereti elkötelezettséggel és a legnagyobb tisztelettel ajánlom a Bizottság figyelmébe **Molnár Kálmán** nyugalmazott földrajztanár, igazgató által készített **Békás című kötetet**.

Molnár Kálmán hosszú ideje foglalkozik helytörténeti és családtörténeti munkákkal, és az ezek elkészítéséhez szükséges levéltári, irattári, könyvtári kutatásokkal. Művei megírásához használja a modern történettudományi irányzatok által is alkalmazott „oral historyt”, azaz az események részesei, tanúi megkérdezését, a velük való beszélgetést is felhasználja a falutörténetek összeállításánál. Végso soron, pedig ott él az emberek között, és emlékei is kötik lakóhelyéhez (Mezőlakhoz) és a szomszédos Békáshoz is.

A kötet ajánló sorok után a helytörténeti monográfiák szokásos (szinte kötelező) rendje szerint bemutatja a település fekvését, földrajzi környezetét. Majd a történeti részben a kezdetektől, a régészeti leleteken keresztül, a falut birtokló családok történetén át, mindig és a forrásadottságoknak megfelelően megtalálja a lehetőséget, hogy az egykor itt élt emberek, szinte személyes ábrázolásán keresztül az olvasóhoz közelebb hozza saját települését, annak a múlt homályába vesző mindennapjait.

Jól használja fel, — nyilván tanári múltjára is gondolva — azokat a statisztikai eszközökkel megfogható adatokat, számszerűsíthető tételeket, települést bemutató fotókat, a faluról szóló írások bibliográfiáját. Fontosnak gondolom, különösen a Békássy család révén keletkezett sírkápolna, illetve a településhez kötődő neves személyek „életrajzi lexikon” szerű felsorolását.

A település jelképei (zászló, pecsét) pedig a személyes kötődés erősítésére, a békási identitás alakítására is alkalmasak.

Külön ki kell emelni a Függelékét, amely szerves része a kötetnek, szerintem a békásiak ezt a főszöveggel együtt áttekintették, elolvasták. Hiszen a főszöveg dokumentumokkal megerősített, alátámasztott „része” ez a fejezet.

A kötetet azért ajánlom a helyi értéktárba, mert nemcsak anyagában, tartalmában egész megjelenésében sugall értéket, hanem az egyes fejezetek figyelmeztetnek arra, mit kellene még a Békási Értéktárba beletenni.

Pápa, 2017. november 2.

Dr. Hermann István
A pápai Értéktár Bizottság vezetője

A Békás című kiadvány rövid értékelése

Kiadta Békás Község Önkormányzata 2017-ben

Írta és szerkesztette: Molnár Kálmán ny. iskolaigazgató

Már a könyv külleme nagy odafigyelésről, gondos alkotómunkáról árulkodik. A közel A/4-es formátumú 113 oldalas kötet szép borítóval, kiváló minőségű papíron nyomtatott oldalakkal jelent meg. A választott betűméret kitűnően olvasható, a benne megjelent fotók jó minőségűek. Nem csalódunk akkor sem, ha végigolvassuk az alkotást. A szerző ugyanis nemcsak a rendelkezésére álló forrásokat dolgozta fel alaposan, de jó érzékkel, olvasmányosan tárta az olvasó elé a legfontosabb információkat.

A kötet három részből áll: I. Fejezetek Békás múltjából. II. Függelék. III. Képalbum.

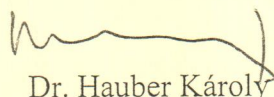
Az első Békás község történetét tekinti át. Megismerkedünk a 600 éven át a Békássy családhoz kötődő kis magyar falu születésével, a térség és az ország sorsával szorosan összekapcsolódó viszontagságaival, s az itt élők vagyoni helyzetéről is sokat megsejtetnek a szövegbe ágyazott statisztikák. Ez utóbbiak a birtokosok vagy a nemzetőrök nevét is tartalmazzák, így a ma élők akár az elődöt is felismerhetik.

Magától értetődik, hogy a kötet a 20. századról számol be a legrészletesebben. Külön kiemeli itt a világháborúk áldozatait (mindegyikben 11 fő esett el), beszél a 45 utáni idők megpróbáltatásairól ('56 utáni megtorlás, majd a gazdák tsz-be kényszerítése), s természetesen számba veszi azt is, ami ezt követően történt – egészen napjainkig.

A második nagy fejezet címadása nem szerencsés. Nem függelék ez, hanem a falu természeti, építészeti és szellemi örökségének rövid szemléje. A községhez kötődő anekdoták, statisztikák, a legfontosabb épületek, a haranglábak, a fészületek, a nevezetes személyiségek stb. bemutatása érdekes, tartalmas olvasmány, s megemlítenéd, hogy a kötet közli a Békásról írt cikkek bibliográfiáját.

Gondos gyűjtőmunkáról, ügyes válogatásról tanúskodik a harmadik fejezet, amely több mint 50 fotót közöl a község életéből az 1930-as évektől napjainkig. A magánélet és a közélet, a munka és az ünnepnapok egyaránt szerepelnek itt, még érdekesebbé téve a kiadványt.

Összességében megállapítható, hogy a Békás című könyv minden tekintetben színvonalasan mutatja be a falu múltját és jelenét. A magam részéről javaslom s messzemenőig támogatom, hogy a települési értéktárba kerüljön.

Dr. Hauber Károly

magyar-német szakos tanár (Pápa, Türr István Gimnázium)